

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0221U101649

Державний реєстраційний номер: 0119U001426

Відкрита

Дата реєстрації: 23-01-2021

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Створити високопродуктивні з крупним насінням, толерантні до основних хвороб сорти нуту, адаптовані до умов вирощування

Початок етапу: 01-2019

Закінчення етапу: 12-2020

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Селекційно-генетичний інститут - національний центр насіннєзнавства та сортовивчення УААН

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00494628

Підпорядкованість: Національна академія аграрних наук України

Адреса: вул. Овідіопільська дорога, 3, м. Одеса, Одеська обл., 65036, Україна

Телефон: 380482395289

Телефон: 380482395401

E-mail: sgi.uaan@paco.net

WWW: <http://www.sgi.od.ua/>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Національна академія аграрних наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00024360

Адреса: вулиця Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, м. Київ, Київська обл., 01010, Україна

Підпорядкованість: Кабінет Міністрів України

Телефон: 380445219277

Телефон: prezid@naas.gov.ua

E-mail: prezid@naas.gov.ua

WWW: <http://naas.gov.ua/>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6951060

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 280.4 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Створити високопродуктивні з крупним насінням, толерантні до основних хвороб сорти нуту, адаптовані до умов вирощування

Назва роботи (англ)

To create highly productive chickpea varieties with large seeds which are tolerant to basic diseases and adapted to growing conditions

Реферат (укр)

Вивчено 700 колекційних сортозразків нуту різного походження, виявлені джерела високої продуктивності, двобобовості, скоростиглості, стійкості до хвороб та інших господарсько цінних ознак. За результатом дослідження інтенсивності проростання при низьких позитивних температурах були відібрані сорти, які можна вважати потенційними джерелами холодостійкості. Виявлені генотипи, які накопичують підвищений вміст білка в насінні, та мають стійкість до основних рас найбільш шкодочинних захворювань культур, які в подальшому слугуватимуть основою для створення посухостійких сортів, придатних для вирощування в Степу та південній частині Лісостепу України. Зокрема у конкурсному сортовипробуванні виділили 10 толерантних до основних хвороб сортозразків нуту, які за урожаєм зерна перевершили стандарт Буджак на 20-30%. До державного Реєстру сортів рослин України занесений сорт нуту Ярина, (свідоцтво № 190386 від 13.02.2019 р.). У 2019 році у Національному центрі генетичних ресурсів рослин України (НЦГРРУ) зареєстровані лінії Л 47-16 і Л 34-16, що поєднують ознаку двобобовості з високою продуктивністю і крупністю насіння. До державного випробування переданий у 2020 році сорт нуту Маестро.

Реферат (англ)

More than 700 accessions of chickpea collection of various origins have been studied, which highlighted sources of high productivity, double-beabyness, precociousness, resistance to disease and other economic valuable features. In the study of the intensity of germination of chickpea seeds at low positive temperatures, varieties of Krasnokutsky 123, Alexandrite, Pegasus ta Yarina, which can be considered sources of cold resistance, were isolated. The genotypes that accumulate high protein content in seeds and are resistant to the main races of the most harmful diseases of crops, which will later serve as a basis for creating drought-resistant varieties suitable for growing in the steppe and southern forest-steppe of Ukraine were identified. In particular, in the competitive variety test, 10 tolerant to the main diseases of chickpea varieties were identified, which exceeded the Budjak standard by 20-30% in terms of grain yield. According to the results of the three-year state test, the state register of plants of Ukraine Yarina chickpea variety was registered in 2019 (certificate № 190386; 13.02.2019). In 2019, the lines L 47-16 and L 34-16 were registered in the National Center for Plant Genetic Resources of Ukraine, which combine the sign of double-robbery with high productivity and large seed. In 2020, a new variety of Maestro chickpea was transferred to the state-grade variety.

Індекс УДК: 633/635:631.52, 631.527:633.36/37

Коди тематичних рубрик НТІ: 68.35.03

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Сорт нуту Маестро

Назва продукції (англ): Variety of chickpea Maestro

Очікувані результати: Сорти рослин

Галузь застосування: сільське господарство

Опис продукції (укр): Формує крупне насіння, має компактний тип куща, стійкий до вилягання, до обламування гілок другого порядку, толерантний до фузаріїв. Висота рослин 60 см. Боби крупні, розміром 1,2п2,3 см, овальної форми, при дозріванні солом'яно-жовті. Насіння бежеве, крупне. Маса 1000 насінин 380 г. Форма насіння проміжна (від кулястої до кутастої), поверхня з помірною ребристістю. Середня урожайність сорту Маестро за три роки конкурсного випробування склала 1,86 т/га (у стандарті 0,85 т/га). Новий сорт вирізняється середнім за тривалістю вегетаційним періодом (86 діб), високим прикріпленням нижнього бобу (20 см), формує компактний кущ з високою стійкістю до вилягання. Сорт Маестро відносно стійкий до збудників основних хвороб нуту – аскохітозу, корневих гнилей (7 балів) та накопичує в насінні до 26% білка

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.2023-12.2025

Виробник продукції: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення, дослідні господарства інституту

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: За договорами, в Україні

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР, Спільне виробництво

7. Бібліографічний опис

Очкала О.С., Лаврова Г.Д., Нагуляк О.І. Вплив низьких позитивних температур на інтенсивність водопоглинання нуту звичайного (*Cicer arietinum* L.). Матеріали III інтернет-конференції молодих учених «Генетика та селекція сільськогосподарських культур від молекули до сорту» (28 серпня 2019 року., м. Київ) – Вінниця, НІЛАН-ЛТД., 2019. – с.32. <http://confer.uisr.sops.gov.ua/genetika2019/paper/view/18495>

Каталог сортів та гібридів. За редакцією чл.-кор. НААН Соколова В.М. СГІ – НЦНС, 2019.С. 188.

Очкала О.С., Лаврова Г. Д., Бушулян О. В., /Нагуляк О. І./ Вплив низьких позитивних температур на інтенсивність проростання та строків сівби на елементи врожаю у різних генотипів нуту звичайного (*Cicer arietinum* L.). «Зрошуване землеробство».2020. №74.С.139–43.

Очкала О. С., Лаврова Г. Д., Нагуляк О. І. Дослідження колекції генотипів нуту звичайного на наявність стійкості до низьких позитивних температур під час проростання. Матеріали IV інтернет-конференції молодих учених «Генетика та селекція сільськогосподарських культур від молекули до сорту» (18 вересня, м. Київ), 2020. С. 23. <http://confer.uisr.sops.gov.ua/genetika2020/paper/viewFile/22075/11340>

Каталог сортів та гібридів. За редакцією чл.-кор. НААН Соколова В.М. СГІ – НЦНС, 2020. С.176.

Очкала О. С., Лаврова Г. Д. Роль природного імунітету нуту звичайного при проростанні за низьких позитивних температур. Сучасні проблеми генетики, біотехнології і біохімії сільськогосподарських рослин: тези доп. Міжнародної наук. конф. (21 жовтня 2020 р., СГІ–НЦНС, Одеса, Україна): Одеса: СГІ–НЦНС, 2020. С.112–113.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 36

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Джус Тетяна Олегівна

Зайцева Тетяна Олександрівна

Коблай Світлана Володимирівна

Лаврова Галина Дмитрівна

Молодченкова Ольга Олегівна (д. б. н., с.н.с.)

Очкала Олександр Сергійович

Керівник організації:

Соколов Вячеслав Михайлович (к. с.-г. н., член-кор.)

Керівники роботи:

Лаврова Галина Дмитрівна

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.